

ALACAHÖYÜK 1977 KAZILARI

Dr. Hamit Z. KOŞAY — Mahmut AKOK

Alacahöyük'te 1977 mevsimi Arkeolojik kazıları Temmuz ve Eylül ayları içinde sürekli elli gün içinde devam etmiştir.

Çalışmalar için gerekli ödeneği Türk Tarih Kurumu ile, Kültür Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü sağlamış olduğundan, 1977 mevsimi kazısında müşterek olarak sürdürülmüştür.

Kazı heyeti Başkanı Dr. Hamit Zübeyr Koşay olmak üzere, Arkeolog Mimar Mahmut Akok, Kültür Bakanlığı Temsilcisi, Çorum Müzesi Asistanı Ahmet Bal, muhasip ve mutemet, Anadolu Medeniyetleri Müzesi hesap uzmanı Ahmet Bekçi'den ibarettir.

Kazılar; 1976 yılından beri devam eden ve höyüğün kısmen kuzey ve güney yönlerine düşen bölümlerde genişleme veya derinleşmek yoluyla sürdürülmektedir.

Kuzey yönündeki kazılar, bu alanın doğusunda derinleşmek bu kıssıda da, genişletmek suretiyle yürütülmüştür.

Doğu yöndeki derinleme kazısında, her yönde Hitit Büyük İmparatorluk çağı ile alakalı ve Resmi kuruluşta bir binayı tanımlayan mimarisinin parçalarına rastlanılmıştır. Bu çağa ait diğer maddi kültür bilgileri toplanarak üzerlerinde gerekli etüt ve çalışmalar yapılmıştır.

Kuzey yöndeki kazının, Batı tarafındaki kazılara genişleme suretiyle devam edildi. Höyüğün bu yerinde üst tabakalarda Frig çağının etraflı bir şekilde bulunması, daha evvelki kazılarla da görülmüş olduğundan, bu genişleme alanında da, Frig çağı yerleşmesinin daha geniş ölçüde bulunması ümit edilmekte idi. 1977 mevsim kazılarıyla ancak bu tabakanın üst seviyesine ulaşılmış oldu. Gelecek mevsimlerde daha derinlere inerek Frig çağı tabakasını bütün varlığıyla inceleme olanağı sağlanabilecektir.

Güney yönündeki çalışmaları; Alacahöyüğün genel plânının XL, XLII (60, 62) kareleri içine rastlayan bu bölümde, etrafında 1964 - 66 ve 1976 yıllarında kazılar yapılarak, Eski Hitit çağı tabakalarına ulaşılmıştır.

Bir birimden iki bölüm halinde duran iki sondaj yerini, birleştirmek amacıyla, yukarıda açıklama kazılar içindeki, 250 M²'lik alanda yeni bir sondaj yapılması uygun bulunarak, onlarla birleşecek bir tabakaya kadar derinleşildi.

Sunduğumuz plânın incelenmesinden de anlaşılacağı üzere (Bakınız P. 1) bu kazı sahasında da, yanındaki mimari kalıntılara kolayca bağlanabilen yapı parçaları ele geçti. Evvelce iki ayrı sondaj yeri durumunda kazılan alanlardaki mimari buluntular 1977 yılı buluntularıyla birleştirildikten sonra da görülüp anlaşıldığına göre; Höyüğün bu bölümünde Eski Hitit Çağının, özel yapılarından meydana gelen bir ikamet mahalli yer almaktadır. Bu yapılar, kazı alanımızın kuzey ucundan geçen geniş ve doğu, batı yönüne uzanan bir sokağın güney kenarına dizili ve yapışık nizamda kurulmuş binalar sıralarından ibarettirler.

Bu güney kazı alanında elde edilen Eski Hitit çağı mimarisi yan yana kurulmuş çok bölmeli evlerin zemin katlarının temel ve beden kısımlarından parçalar olduğundan, bu binalara ait işlikler mahiyetinde yerler ihtiva etmekte idiler. Bir çoklarında kilerler ile, furun evlerini görmek ve tesbit etmek olanağı sağlandı (Bakınız Resim 1 - 5).

Yapıların büyük bir kısmının temelleri muntazaman ve iri ölçüde taşlarla örülmüşlerdi. Oda bölmelerinin taban döşemeleri sertleştirilmiş toprak olmakla beraber, ocak başları ve bir kısım sekiler, taş örmeli ve döşemeli idiler.

Temel duvarları genişlikleri, (60) cm.'den aşağı olmamak üzere 70 - 80 cm.'ye çıkarları da vardı.

Güney yönü kazısını Kültür tabakası içinden ve bilhassa, bölme tabakaları seviyesinden, etütlük ve müzelik bütün küçük malzeme dikkatle toplanarak üzerlerinde gerekli incelemeler yapıldı. Müzede muhafazaları gerekli parçalar, kazı müzesi elemanlarına usulünce teslim olundu.

Alacahöyük kazı işleri çalışmaları programında, Höyükte evvelce kazılarak meydana çıkarılmış ve yerinde muhafazaları gerekli mimarinin ve ören alanlarının onarım, bakım ve tanzimi işleri de, bulunduğu alanların temizliği ve onarıma muhtaç olan kısımların tekrar elden geçirilmesi ve ziyaretçiler için örenyeri gezme yol ve geçitlerin düzenlenmesi de yeni baştan elden geçirilmiş bulunmaktadır.